

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (184) HISTÒRIA D'UNA POSTAL I D'UN POEMA INÈDIT

El setembre de 1906, Cèsar Cabanes i Badosa (Arenys de Mar, 14 de febrer de 1885 - Terrassa, 14 de febrer de 1952) rebia de Josep Plana i Dorca (Barcelona, 1856 - 1914) una interessant targeta postal (9 x 14 cm) que el fotògraf i editor de postals Lluís Bartrina i Fabré (Barcelona, 2 de maig de 1871 - 12 de desembre de 1939) havia posat en circulació el mateix 1906.

Anvers de la postal editada per Lluís Bartrina i Fabré el 1906, amb la reproducció de l'oli *Los Segadores* (1892), de Joan Pinós.

Teosòfica de Catalunya, fundada el 1885, director de la revista *Scphía*, un dels més prolífics traductors teosòfics catalans i va estar molt vinculat a la *Lliga Vegetariana de Catalunya*, constituïda el 1908.

En aquesta targeta postal, qualificada com a escassa pels col·leccionistes (E), s'acumulen dades d'un estimable valor documental. El seu anvers està il·lustrat per la reproducció d'un oli titulat, tal com apareix retolat en lletres daurades a la part inferior dreta, *Los Segadores*, obra realitzada el 1892 per Joan Pinós i Comes (15 de gener de 1867 - 24 de desembre de 1916), un dels exponents del ruralisme naturalista català. A la part esquerra, l'escut dels Països Catalans, amb les quatre barres sobre un camper amb camp daurat i un timbre amb elm, corona i un rat-penat com a cimera, fent referència al regne de València. A la part superior esquerra i en tinta vermella, un fragment de la partitura i la lletra d'*Els Segadors*, combinant una estrofa de la versió tradicional del segle XVII amb la tornada recomanada el 1887 per Ernest Moliné i Brasés (Barcelona, 1868 - 1940) i que es mantingué a la versió renovada del 1889 pel poeta Emili Guanyabéns i Jané (Barcelona 1860 - 1941), que també era amic d'en Cèsar Cabanes:

*Catalunya, comtat gran,
qui t'ha vist tan rica i plena!
Ara el rei Nostre Senyor
declarada ens té la guerra.*

*Bon cop de falç!
Bon cop de falç!
de fensors de la terra!
Bon cop de falç!*

Al revers de la postal apareix el logotip més conegut i característic de l'editor Bartrina, les seves inicials entrelaçades i el títol de la sèrie a la qual pertany la targeta: *Cançons Catalanes*. En aquesta part de la postal, Josep Plana rubricà a mà un poema titulat *La Xucla-sangs* i que, com ell mateix indica al seu amic Cabanes, entre parèntesi i a manera de subtítol, aleshores era inèdit.

El poema té una estructura de quatre estrofes de cinc versos heptasil·labs, menys la darrera, que és de tres versos, i presenta rima consonant. Quant als recursos retòrics, Josep Plana va optar per la metàfora i per l'insistent ús de l'admiració retòrica.

La Xucla-sangs.
(Inèdita)

*¡Dallieu, Dallieu, segadors!
que un negre tórb s'ens avosta,
pli de llamps menagadors;
¡dallieu, sens tornà respata!
¡poieu garbes ai redors!*

*La Xucla-sangs, quan el veu,
pica de mans y s'en venta...
Dallieu, segadors, dallieu!
Ulla és flaca, és macilenta
y l'ha deixat el bon Déu.*

*Quan el tórb hagi passat,
¡quin esclafir de rialles!
tot el camp serà gemat;
la Xucla-sangs, tot plovalles...*

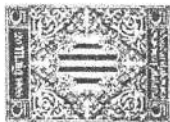
POSTAL *Xucla-sangs Cabanes.*
CARTE POSTALE

*¡nstra terra, en llibertat!
¡Dallieu, segadors, ben fort!
notre pit halena, és viu...*

¡la Xucla-sangs, el té mort!

J. Plana y Dorca

Barcin (Catalunya) el 22-IX-1906.

Revers de la postal amb un poema de Josep Plana i Dorca, dedicat per al seu amic l'escultor Cèsar Cabanes, el 22 de setembre de 1906.

En aquesta part de la postal també hi ha enganxada una vinyeta de *Solidaritat Catalana*, moviment unitari català constituït el mes de març de 1906, i que fou emesa amb motiu del primer acte públic d'aquest grup, celebrat com una festa d'homenatge als diputats que votaren contra la Llei de jurisdiccions.

La vinyeta, de 3 x 2,5 cm, està impresa en tinta vermella i porta al centre un escut lobulat amb les quatre barres, rodejat d'una sanefa romboïdal amb motius florals. A les quatre cantonades apareix el seu valor, 5 cèntims; a la part superior el nom de *Solidaritat Catalana*, i a la part inferior, la data de l'homenatge, el 20 de maig de 1906. Aquesta vinyeta formava part d'una sèrie de quatre que variaven el valor i el color: 5 cèntims, vermell; 15 cèntims, verd oliva; 25 cèntims, blau, i 1 pesseta, violeta.